כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות

בסודשיח

בס"ד ■ יום רביעי ■ פרשת ויצא ■ ד' כסלו ה'תשע"ב ■ 30.11.2011 ■ גליון מס' 149

תפוצה לכל קהילות ישראל

כפיית הרוב על המיעוט

ביישום התוכנית לחיזוק בניינים (תמ"א 38)

נדון בבית הדין "נתיבות חיים"

השאלה:

בקשר לפרוייקט תמ"א 38, אנו זקוקים לרוב של שני שליש מהדיירים על מנת לחזק את הבניין מפני רעידות אדמה, כשבתמורה על הדיירים לתת לקבלן, ליזם, זכויות בנייה על הגג.

חתימת הדיירים היא גם על הסכמת הבנייה וגם, כמובן, ויתור על הזכויות שלהם בגג לטובת היזם.

החוק מאפשר לנו להתעלם מהתנגדות של שאר הדיירים, היות ולמדינה יש אינטרס עליון שיימצא אדם שיוריד מעליה את העול של חיזוק הבניין מפני רעידות אדמה.

השאלה היא האם מבחינה הלכתית כאשר יש מתנגדים מבין הדיירים, כלום ניתן לבנות עד שיסכימו כולם?

האם יש דרך הלכתית לכפות על סרבנים? (בבית משפט זה בהחלט אפשרי!!!) וכמובן האם זה ראוי לכפות, כאשר לוקחים בחשבון שמחמת המתנגדים הבניין וכל דייריו יישארו חשופים לחלוטין לנזקי רעידות האדמה, בה בשעה שיש אופציה ברורה, לכאורה, להינצל מכך.

ומה קורה אם למרות שיש רצון לפיוס ממוני, הם מתנגדים?

יש לציין שגם המתנגד הגדול ביותר בסופו של דבר מקבל מתת בשוויי הקרוב לחצי מיליון ש"ח! בהעלאת ערך הנכס והגדלת הדירה.

עוד שתי נקודות חשובות לציון:

א. בפרוייקט דומה - פינוי בינוי - ששם נדרשת הסכמת 100% של הדירים קרה מקרה שדיירת אחת! התנגדה ואכן הפרוייקט בוטל, אולם בית המשפט קיבל את תביעת הדיירים נגדה על הפסדים וחייבה בפיצויים לדיירים של קרוב למליון ש"ח.

ב. נקודה נוספת היא שעיקר הטענה של הדיירים המעונינים בפרוייקט היא שהתנגדות דיירים לפרוייקט מכל סיבה שהיא - רעש / לכלוך / אילוץ לסגירת חלון / מרפסת או החשכת הדירה, בטלה ומבוטלת מול רצון הרוב לחזק את הבניין מפני רעידות אדמה, שמא חלילה הוא יקרוס, אפילו אם יהיה ריק, וק"ו כאשר דייריו בתוכו רח"ל.

השאלה היא כמה טענה זו חזקה בכדי לחייב את הדיירים הסרבנים לבטל את התנגדותם/להתעלם מהתנגדותם.

וכן כמה טענה זו רלוונטית כלפי החלק הממוני בזכויות הגג ליזם, שבהיעדר קבלת הגג כמובן לא יחזק בשום פנים ואופן את הבניין.

התשובה:

אם באמצעות הפרוייקט יקבל כל דייר הרחבה משמעותית לדירה, ניתן לכאורה לכוף את המתנגדים להסכים, מדין כפיה על חלוקת שותפים. וכן מדין שהרוב יכול לכפות על המיעוט בדבר שהוא לטובת השותפות.

עוד בעיתון

ניתן לעבור לכתבה הרצויה ע"י לחיצה על שמה.

יחסי לאה ורחל

ניגודי אינטרסים בין אחים מלווים אותנו לכל אורך ספר בראשית, בעיון ראשון רואים אנו שקיים הבדל בין התנהגות האחים להתנהגות האחיות...

המשך בעמ' 2

שו"ת חורף

שאלה: בשבת בבוקר אנו מחממים חתיכות בשר על גבי הפלטה. האם מותר לי לערות על הבשר רוטב קר? האם יש בכך חשש של איסור בישול?...

המשך בעמ' 3

סיפור לשבת

השנייה האחרונה של גרגורי

בוגד נוסף על (בראשית רבה סה, כב) יוסי משיתא היה יקום איש צרורות. יקום זה היה בן אחותו של יוסי בן יועזר...

המשך בעמ' 3

שביבים

- תְּפִלַּת הַצַּדִּיקִים
- מותר לשנות מפני הבושה
- קולה של גבורה יהודית
- על הפחדים ועל החרדות
- עולם הדייטים בראי התנ"ך - חיוך
- מחזיונות הרוז'ינער
- מתיקות התורה

המשך בעמ' 4

אבל אם היה נדרש מהשכנים לשלם כסף עבור חיזוק הבניין מבלי לקבל הרחבה לדירה, רק מצד עצם הסכנה שיש מרעידת אדמה, קשה לקבוע שאכן מדובר בסיכון ממשי שהשכנים יכולים לכוף על כך את המתנגדים.

אם יש טענות של החשכת הדירה או הפסד מרפסת, יש לדון על כל מקרה לגופו. טענות של רעש לכלוך וכדו' אינן מקובלות.

מקורות:

לגבי כפיית השותפים למנוע נזק עיין שו"ע חו"מ סי' קעח סעיף ג. לגבי כפייה על חלוקה עיין שם סי' קעא. לגבי כפיית הרוב על המיעוט עיין שם סי' קסג סעיף א.

פרשת ויצא

יחסי לאה ורחל

/ הרב יעקב הלוי פילבר

ניגודי אינטרסים בין אחים מלווים אותנו לכל אורך ספר בראשית, בעיון ראשון רואים אנו שקיים הבדל בין התנהגות האחים להתנהגות האחיות, בעוד שאצל האחים היחסים ביניהם היא אלימה, כמו קין הקם על הבל אחיו והורגו, או עשו המבקש להרוג את יעקב, וכן האחים עם יוסף. ואילו אצל האחיות לאה ורחל, לא זו בלבד שהן אינן פוגעות אחת בזולתה, אלא אדרבא כל אחת מהן היתה מוכנה אפילו לוותר משלה לטובת אחותה. הדבר מתחיל כאשר בא יעקב לביתו של לבן באותה תקופה הייתה חייה של לאה קשים, יעקב העדיף את רחל, אהב אותה וציפה לשאת אותה לאשה. ובשלב זה מתגלה גדלות רוחה של רחל, החוסכת מאחותה את הבושה אפילו במחיר וויתור על בחיר לבה, כמו שמתאר זאת לנו המדרש (פתיחתא לאיכ"ר כד): "באותה שעה קפצה רחל אמנו לפני הקב"ה ואמרה: ריבונו של עולם גלוי לפניך שיעקב עבדך אהבני אהבה יתירה ועבד בשבילי לאבא שבע שנים, וכשהשלימו אותן שבע שנים והגיע זמן נשואי לבעלי יעץ אבי להחליפני לבעלי בשביל אחותי והוקשה עלי הדבר עד מאד כי נודעה לי העצה והודעתי לבעלי ומסרתי לו סימן שיכיר ביני ובין אחותי כדי שלא יוכל אבי להחליפני, ולאחר כן ניחמתי בעצמי וסבלתי את תאוותי וריחמתי על אחותי שלא תצא לחרפה. ולערב חילפו אחותי לבעלי בשבילי ומסרתי לאחותי כל הסימנין שמסרתי לבעלי כדי שיהא סבור שהיא רחל, ולא עוד אלא שנכנסתי תחת המטה שהיה שוכב עם אחותי והיה מדבר עמה והיא שותקת ואני משיבתו על כל דבר כדי שלא יכיר לקול אחותי וגמלתי חסד עמה ולא קנאתי בה ולא הוצאתיה לחרפה".

נישואיה של לאה נכפתו על יעקב בעורמה, איך השפיע הדבר הזה על יחסו של יעקב ללאה לאחר הנישואין? על כך נחלקו המפרשים: לפי הנצי"ב בפירושו 'העמק דבר' יעקב שנא את לאה ככתוב: "וירא ה' כי שנואה לאה", וכדברי לאה: "כי שמע ה' כי שנואה אנכי", ורק לאחר שנולדו ללאה ילדיה חל מהפך ביחסו של יעקב ללאה. ויש המפרשים שיעקב מלכתחילה לא שנא את לאה, שהרי מפורש בכתוב: "ויאהב גם את רחל מלאה", כלומר שאהב את לאה אלא שאת רחל אהב יותר. וכמו שהביא החתם סופר בספרו "תורת משה" את פירושו של המג"א (המגן אברהם): שבאמת יעקב לא היה שונא את לאה, אלא החשש היה שיעקב עלול לשנוא את לאה על שכפתה עליו נישואין ברמאות, וההשגחה העליונה ביקשה למנוע את השנאה הזו, "ויפתח את רחמה", ולכך ציפתה גם לאה אחר לידת ראובן שאמרה: "עתה יאהבני אישי". אבל יחד עם זאת אין לאה מנצלת את יתרונה על רחל בהולדת הילדים, אלא בגדלות רוחה היא מוכנה לוותר על הילד השביעי שלה לטובת רחל, ובלבד שלא תפגע אחותה, כמו שמובא בגמרא (ברכות ס א): "דנה לאה דין בעצמה, אמרה: י"ב שבטים עתידין לצאת מיעקב, ששה שלי וארבעה של בני השפחות הרי עשרה, אם זה זכר לא תהא רחל אחותי כאחת השפחות, מיד נהפכה והייתה לבת, שנאמר: 'ותקרא את שמה דינה' שדנה דינה לעצמה".

הצטרפותה של לאה לבית יעקב באה לכאורה במקרה, אלא שאין הדבר כן, לאורך כל הדרך אנו רואים שההשגחה העליונה מסייעת להשתלבותה של לאה בבית יעקב, כמו הכתוב "וירא ה' כי שנואה לאה ויפתח את רחמה", וכמו שאומרת לאה: "כי ראה ה' בעניי כי עתה יאהבני אישי".את ההשתדלות הזו של ההשגחה העליונה לשלב את לאה בבית יעקב ניתן להבין מפני תפקידה המיוחד של לאה, שנוסף לתפקידה להיות אשתו של יעקב, נפל בחלקה שדרכה יתגלה המשיח בישראל. אין זה סוד שמסלול התגלותו של המשיח מתחילתו ועד סוף היה בדרך לא צפויה, החל מתחנתו הראשונה במעשה שתי בנות לוט, שמהן יצאו רות המואביה ונעמה העמונית. אח"כ נשואי לאה ליעקב שהיתה התחנה השניה שממנה נולד יהודה, וממנו תחנתו השלישית של המשיח היתה לידתו של פרץ מתמר, והרביעית לידת עובד מרות., והמשותף לכל המקרים הללו, שהנשים הן שהיו היוזמות, ומעשיהן נעשו בלא ידיעת הבעלים ובניגוד לכוונתם.

סיפור לשבת

השנייה האחרונה של גרגורי

בוגד נוסף על (בראשית רבה סה, כב) יוסי משיתא היה יקום איש צרורות.

יקום זה היה בן אחותו של יוסי בן יועזר איש צרידה, נשיא הסנהדרין, וקיבל מהיוונים מתנה על בגידתו באחיו: סוס רכיבה. זאת, לאות חשיבות על שהיה מנאמניהם. וכשהוליכו את יוסי בן יועזר דודו למיתה, היה זה ביום השבת, ויקום הבוגד רכב על סוסו בעת שהובילו את הקורה עליה עמדו לתלות את התנא.

אמר יקום לדודו: ראה את ההבדל בין סוסי לסוסך: אני רוכב על סוס כאות חשיבות, ואתה, אדונך שהאמנת בו, מוליך אותך כרגע לרכב על עמוד התלייה.

אמר לו יוסי בן יועזר: "אם כך למכעיסין, קל וחומר לעושי רצונו". אם לך, שאתה מכעיסו של הקב"ה, ניתן שכר על מצוות שוודאי עשית - על אחת כמה וכמה שאני, שעשיתי רצונו, אקבל שכר טוב.

אמר לו יקום: "וכי עשה אדם רצונו יותר ממך?! - אמר לו (יוסי): אם כך לעושי רצונו קל וחומר למכעיסיו!" אם לי שאני עושה רצונו מגיע עונש שכזה על העבירות המעטות שעשיתי, קל וחומר שאתה תיענש על שאתה מכעיסיו של הבורא.

אומר המדרש: "נכנס בו הדבר כארס של עכנא (נחש): הלך וקיים בעצמו ארבע מיתות בית-דין"!. כי ברגע שיוסי בן יועזר הראה לו את החשבון המדוייק על פיו, אין ספק שהסוס עליו הוא רוכב, חשוב לכלום לעומת העונש שיקבל - חזר בו יקום. והמדרש מתאר כיצד תכנן שיתקיימו בגופו ארבע מיתות בית דין. ומסיים: "נתנמנם יוסי בן יועזר וראה מיטתו (של יקום) פורחת באוויר. אמר: בשעה קלה קדמני זה לגן עדן". היינו, כשהיה יוסי בן יועזר גוסס, ראה את מעלתו הגדולה של בן אחותו שחזר בתשובה, ואמר שזכה יקום לישב בגן עדן ("עץ יוסף", שם).

ואם חושב מישהו שסיפורים כאלה שייכים רק לדורו של המדרש רבה, אינו אלא טועה. ואספר כאן סיפור שקרה בימינו ושראוי לספרו.

את הסיפור שמע יהודי שאמנם לא זכה להתעורר ממנו לתשובה מקצין רוסי שערק למערב:

במהפכה הסובייטית, היה אחד מראשי השלטון המהפכני, יהודי בשם זינוביב גרגורי (הירש צבי. היה נשיא האינטרנציונל הקומוניסטי ועוזרו של לנין, והחוברות שחיברו השניים, גיבשו את האגף הקיצוני בתנועה הסוציאליסטית הבינלאומית. בשנת 1935 נאסר בשל מה שכונה: "פעולות קונטררבולוציוניות". הוא הואשם ברצח, בתכנון התנקשויות במנהיגי המפלגה ובפשעים מדומים אחרים. לאחר משפט מבויים הוצא להורג, כשאר ראשי התנועה הבולשביקית. הוא שלל לאומיות יהודית וציונות / מתוך האנציקלופדיה העברית). ידוע, שלנין ציווה שלאחר מותו ידיחו את סטאלין מהשלטון, וזינובייב זה בעזרת חבר יהודי שלו, הצילו את סטאלין מההדחה. סטאלין, כדרכו, היה מכיר טובה גדול, וציווה לאסור את שניהם. כמובן, לא מיד, אלא לאחר שנים. זינובייב, פשוט לא האמין שנאסר בפקודת החבר סטאלין, זה לא נתפס במוחו. הוא היה בטוח שכוחות אפלים, קפיטליסטים וכו', הם שגרמו למאסרו. אבל סטאלין?! "שמש העמים"?! והוא שלח מכתב אחר מכתב לסטאלין שישחררו ממאסר. מובן שסטאלין לא ענה, ובסופו של דבר נידון זינובייב למוות. את הסיפור סיפר הקצין הרוסי שהיה אחראי על ההוצאה להורג. קודם שהוציאוהו להורג אמר לו אותו קצין: דע לך, שכל מה שנעשה לך, הוא בפקודת החבר סטאלין. זאת כדי שלא יהיו לו אשליות בעניין.

ברגע שזינובייב שמע את הדברים, הוא עצר קמעא, הרהר, ואתם יודעים מה אמר זינובייב היהודי? "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד"...

כי ברגע שרואים את עולם השקר במערומיו, אין תשובה אחרת אלא זו שלימדנו יעקב אבינו יושב האוהלים. ברגע זה מבריקה לפתע הידיעה, שהעולם הזה נותן ערכי שקר וכזב ותו לא. ולא רק ברוסיה, כי אם גם באמריקה. אלא שכאן קוראים לזה כך ושם קוראים לזה בשם אחר. אבל הצד השווה שבהן שדרכן להזיק ושמירתן עליך...

(הרב אביגדור נבנצאל שליט"א/ שיחות לספר בראשית)

שו"ת חורף הרב שבתי יגל / הכולל הקהילתי רעננה

י. ש. זאבי מבני ברק שואל: בשבת בבוקר אנו מחממים חתיכות בשר או שניצלים על גבי הפלטה. האם מותר לי לערות על הבשר רוטב קר? כמובן שאת העירוי אני רוצה לבצע כשהשניצלים כבר לא נמצאים על הפלטה. האם יש בכך חשש של איסור בישול?

תשובה: יש להבחין בין כמה מצבים:

כאשר הרוטב הקר לא יכול להגיע לחום של יד סולדת בו' (45 מעלות צלזיוס[א]), כאשר חתיכות הבשר אינן חמות כל כך, אז פשוט הדבר שאין כאן שאלה של בישול, והדבר מותר.

אך, אם מדובר באופן שבו הרוטב מתחמם ומגיע לחום שיד סולדת, במקרה זה יש להבחין היכן נמצאת חתיכת הבשר. אם היא נמצאת באותה הקערה שבה היא התחממה על הפלטה, אם כן יש לחתיכת הבשר דין של 'כלי ראשון', וכלי ראשון מבשל, ומכיוון שיש בישול אחר בישול בדבר לח (נוזל) הדבר אסור.

אך, אם חתיכת הבשר הועברה לצלחת אחרת וכעת רוצים לערות עליה רוטב, הדבר מותר משום שיש לחתיכת הבשר דין של 'כלי שני', וכלי שני אינו מבשל[ב].

ואף על גב שיש מהפוסקים המחמירים לומר שב'דבר גוש' לא שייך לומר כלי שני (עיין בהערה[ג] טעם הדבר), ולפי זה אין הבדל אם חתיכת הבשר נמצאת בקערה שבה התחממה או אם הועברה לצלחת אחרת, בכל מקרה יש לה דין של כלי ראשון. מכל מקום במקרה זה אפשר להתיר על פי מה שמבואר בשו"ת 'אגרות משה' שאין להחמיר בדבר לח שהתבשל והצטנן לחומרא של 'דבר גוש'[ד].

א - עיין שש"כ חלק א' פרק א' סעיף א' ובהערה שם.
ב - שו"ע יו"ד סימן ק"ה סעיף ב'.
ג - כך חידש המהרש"ל (רבי שלמה לוריא) ביש"ש (ים של שלמה) למסכת חולין פרק 'גיד הנשה' סימן מ"ד ופרק 'כל הבשר' סימן ע"א וכן מובא להלכה במג"א (סימן שי"ח ס"ק ל"ה) ובמ"ב בהלכות שבת, שלא כשיטת הרמ"א ביו"ד סימן ק"ה, וטעמו שרק בדבר לח שנסמך על דפנות הכלי שייך לומר בו דין של כלי שני שהדפנות מקררות אותו, אבל בדבר גוש שלא נסמך על דפנות הכלי, ועוד שטבעו של דבר גוש שאוגר את החום בתוכו.
ד - עיין שו"ת אגרות משה או"ח חלק ד' סימן ע"ד דיני בישול אות ה', ואע"פ שמדבריו מבואר שעיקר מה שבא להקל הוא עפ"י שיטת הרמ"א שמעיקר הדין אין בא"ב בדבר לח, וא"כ לפי שיטת השו"ע שפסק שיש באי"ב בדבר לח א"כ אין היתר (ונפ"מ לבני עדות המזרח) מ"מ כתב הגרנ"צ אבא שאול זצ"ל (אור לציון חלק ב' עמ' רל"ט שבני ספרד לא נהגו לחשוש לחומרה של 'דבר גוש' (עכ"פ לגבי בישול בשבת).

שביבים / שאול שיף

תְּפִלַּת הַצַּדִּיקִים

"שיריים" מפרשה שחלפה

"וַיֵּעָתֶר יִצְחָק לה'"

עַל הַתַּהֲלִיךְ שֶׁקָּדַם לְלֵידַת הַתְּאוֹמִים יַעֲקֹב וְעֵשָׂו נֶאֱמַר בַּתּוֹרָה: "וַאֲלֵה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם ... וַיֵּעָתֶר יִצְחָק לה' לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ, כִּי עֲקָרָה הִיא, וַיֵּעָתֶר לוֹ ה', וַתַּהַר רִבְקָה אִשְׁתּוֹ" (בראשית כג/יט-כא). מפסוק זה לומדים חז"ל שהקב"ה מתאוֶה לתפילת הצדיקים (יבמות סד/א).

את זה ניתן להוכיח מכללי התחביר.

הנושא בפרשה הוא העובדה שליצחק ורבקה לא היו ילדים. אם כן, היה למקרא לפתוח בנושא העיקרי, ולומר: "ותהי רבקה עקרה"!

אחר כך לכתוב: "וַיֵּעָתֶר יִצְחָק לה'".

אבל הרי המקרא הפך את הסדר והתחיל: "וַיֵּעָתֶר יִצְחָק לה' לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ", ורק אחר כך נאמר: "כִּי עֲקָרָה הִיא", משמע שהעובדה שרבקה היתה עקרה, אינו הנושא המרכזי של הפרשה, אלא תפילתו של יצחק היא הנושא המרכזי, אף על פי שכל הפרשה מבארת את העובדה שתחילה היתה עקרה, ורק אחר התפילה היא הרתה, והלכה לבקש את ה' וכו'.

ניתן להסיק מכאן שהנושא המרכזי הוא אכן "תפילת יצחק", מדוע התפלל יצחק? כיון שאשתו היתה עקרה! הרי ברור מהפסוק שהקב"ה מתאוה לתפילת הצדיקים.

תְּפִלַּת הַצַּדִּיקִים - גִּלּוּי רַחֲמִים כְּבוּשִׁים

עַל הַלָּשׁוֹן: "וַיֵּעָתֶר", אמרו חז"ל: לָמָּה נִמְשְׁלָה תְּפִלָּתָם שֶׁל צַדִּיקִים לְ"עֶתֶר"? =קְלִשׁוֹן בַּעַל שָׁלֹשׁ?שְׁנַיִם שֶׁנּוֹעָצִים בַּעֲרֵמַת שַׂחַת לְהַעֲבִירָהּ לְמָקוֹם אַחֵר.

מָה הַדִּמְיוֹן בֵּין פְּעֻלָּה זוֹ לְבֵין תְּפִלַּת הַצַּדִּיקִים?

לוֹמַר לְךָ: כְּמוֹ שֶׁעֶתֶר מְהַפֵּךְ אֶת הַתְּבוּאָה בַּגֹּרֶן מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וּמִלְמַטָּה לְמַעְלָה, כְּדֵי לְאַוְרֵר וּלְיַבֵּשׁ אֶת הַחֵלֶק הַטָּמוּן עַל יְדֵי גְּלוּיוֹ, אַף תְּפִלָּתָם שֶׁל צַדִּיקִים מְהַפֶּכֶת אֶת הַנְהָגַת מִדּוֹתָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, מִמִּדַּת רַגְזָנוּת לְמִדַּת רַחֲמָנוּת שֶׁהָיְתָה נִסְתֶּרֶת וּטְמוּנָה עַד עֲתִירָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק.

כְּלוֹמַר: הַתְּפִלָּה לֹא יָצְרָה דָּבָר חָדָשׁ. כְּמוֹ הַגֶּשֶׁם שֶׁהִתְפַּלֵּל עָלָיו אָדָם הָרִאשׁוֹן, הַתְּפִלָּה לֹא יָצְרָה אֶת הַמַּיִם, לֹא אֶת חֹק מַחְזוֹרִיּוּתָם בָּעוֹלָם, וְלֹא אֶת צוּרַת שְׁאִיבָתָם עַל יְדֵי שָׂרְשֵׁי הַצְּמָחִים, אֶלָּא רַק הֵסִיעָה עֲנָנֵי גֶּשֶׁם. בְּדִיּוּק כָּךְ עוֹשֶׂה הָ"עֶתֶר", הוּא אֵינוֹ מְיַצֵּר קַשׁ לַח אוֹ תֶּבֶן יָבֵשׁ, אֶלָּא רַק הוֹפֵךְ אֶת הַקַּיָּם, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְסֹס הַחֵלֶק הַטָּמוּן וְלֹא יַהֲפֹךְ לִהְיוֹת תַּחֲמִיץ.

זוֹ הִיא תְּפִלַּת הַצַּדִּיקִים, חוֹשֶׂפֶת וּמְגַלֶּה אֶת הַנְהָגַת הַשָּׁמַיִם הַנִּסְתֶּרֶת, וּכְשֶׁהִיא פּוֹעֶלֶת בְּרַחֲמִים גְּמוּרִים, יְכוֹלִים לְהָבִין אוֹתָהּ וְלִשְׁמֹחַ בָּהּ כָּל אֵלֶּה שֶׁהִתְפַּלְּלוּ וּבִקְּשׁוּ אֶת הָרַחֲמִים הַלָּלוּ, וּמֵעַתָּה מִתְגַּלִּים הָרַחֲמִים.

(הרב חנוך גבהרד שליט"א)

מותר לשנות מפני הבושה

כתב בספר תתן אמת ליעקב (ה, יז) בשם הגרי"ש אלישיב שליט"א, שמותר לבחור החוזר מפגישת שידוך, ונשאל אודות עסקו באותו הערב, להמציא סיפור בשביל לחסוך מעצמו אי-נעימות. כמו-כן הוסיף שם שמותר לאישה שיולדת בן לאחר הפלה, שאין הבן הזה חייב בכפיון, לומר שהיא בת לוי, ובכך לחסוך מעצמה אי-נעימות.

קולה של גבורה יהודית

ביום כ"ד בניסן תשכ"א (10 באפריל 1961) עצר העולם היהודי את נשימתו. אדולף אייכמן אחד מאדריכלי הרצח הגדולים בשואת יהודי אירופה, הובא למשפט בירושלים, לאחר שנלכד בארגנטינה על ידי "המוסד" במבצע מרשים.

משפט אייכמן נחשב לאירוע מכונן להעמקת תודעת השואה בארץ ובעולם. השואה שעד אז הייתה בעיקר עניינם של הניצולים ומשפחותיהם, הלכה והייתה לעניין כלל יהודי, וחלק בלתי נפרד בעיצובה של הזהות היהודית.

בעדויות במהלך המשפט נשמעו קולות האימה, הסבל והאכזריות, ובצדן קולה של הגבורה היהודית. גבורתם של הנאבקים על קיום החיים, וגבורת האוחזים בנשק. כמו כן באה לידי ביטוי במשפט הזה הגבורה האחרת: של אלה אשר ניהלו מאבק על קיומו של הצלם היהודי וצלם האדם.

לקט עדויות של עדים שהשמיעו את קולה של הגאווה היהודית גם בעולם של השפלה, ואת קולותיהם של אלה שהיו נטועים בזהותם היהודית וביטאו בדבריהם את נצחיותם של הערכים היהודים - מובאים בתקליטור שזה עתה יצא לאור. התקליטור שאורכו כ-31

דקות, הופק על ידי גינזך קידוש השם, מכון לתיעוד, מחקר והנצחה (בני-ברק), והמרכז ללימודי השואה, מכללת ירושלים (בית וגן). הסרט החשוב הזה הופק בסיועה של ועידת התביעות.

על הפחדים ועל החרדות

לא אחת נשאלתי האם קיימת אפשרות שחרדות מכל סוג שהוא ייעלמו מעצמן? הנה תשובתו של בר-סמכה (שומר מצוות) בתחום הזה:

"אם אתה סובל מחרדות, כנראה ששמת לב שישנם ימים טובים יותר וישנם ימים טובים פחות. ישנם ימים שהחרדה מגיעה במלוא העוצמה ותוקפת אותך, וישנם ימים רגועים יחסית. בימים הרגועים יותר, ייתכן ואתה אומר לעצמך - אולי הימים הטובים האלו יימשכו, אולי בעצם זהו, נגמרו החרדות. זהו משפט אופטימי ומשרה נינוחות. איזה כיף לחשוב שהנה, נעלמו החרדות ואין אותן יותר!

קיימת רק בעיה אחת קטנה - שאתה מוצא שוב ושוב שהמשפט הזה אינו נכון. בעצם נוצרת פה בעיה. מעין "לולאה אין סופית". ה"ימים הטובים" האלו עלולים ליצור את האשליה שמתישהו, החרדות פשוט ייעלמו. מתישהו, תקום בבוקר, כמו איש חדש, בלי שום חרדות. וכך הנדנדה הזאת נמשכת. שבועות עוברים, חודשים עוברים, אפילו שנים יכולות לעבור, ואתה לא הולך לטיפול בחרדות, כי אתה כל הזמן בטוח שמתישהו הם פשוט יעברו.

מכל הניסיון שלי אני יכול לומר לך: חרדות בדרך כלל אינן נעלמות בלי טיפול. צר לי לומר זאת. אך ככה זה.

הרבה פעמים, ההיפך הוא הנכון. הן הולכות ומתגברות. כלומר, הן יכולות להופיע בצורה תכופה יותר וקשה יותר.

לחילופין, הן יכולות להופיע בצורות חדשות שלא הכרת קודם. כמו לדוגמא - אם בהתחלה היו לך רק חרדות, מתישהו יכולות להתווסף אליהן גם חרדות יותר קיצוניות - כמו התקפי חרדה או התקפי פאניקה. הן יכולות גם להביא איתן סימפטומים חדשים, שאף פעם לא חווית. החל מבעיות בעיכול וחולשה כללית ועד לתחושות נפשיות של ניתוק מהגוף. לפני שהיו לך חרדות, בכלל לא הכרת אותן ולא ידעת על קיומן. כך גם עכשיו - יש עוד דברים שאתה לא מכיר... ואי-טיפול בחרדות יכול לפעמים להביא אותם.

חרדות שאינן מקבלות טיפול, יכולות גם להביא איתן דיכאון. מחקרים מצביעים על כך שלמעלה מ-50% מהסובלים מחרדות, מפתחים בשלב מסויים גם דיכאון רח"ל.

לפעמים גם, חרדות יכולות כאילו להיעלם, כאשר למען האמת הן פשוט משנות צורה. הן הופכות להיות משהו אחר, כמו מחשבות כפייתיות או טורדניות לדוגמא.

אז אני רק רוצה לסכם את העניין הזה: לעיתים נדירות חרדות "נעלמות מעצמן". חרדות נגרמות בגלל שורשים בתת-מודע שגורמים להם. כמעט ואי אפשר שהחרדות ייעלמו, בלי לרפא את השורשים שלהם. בדימוי מוחשי, זה כמו שיש לך במחשב וירוס, ואתה מחכה שהוירוס פשוט ייעלם. אם תשתמש באנטי וירוס טוב, כנראה שהוירוס ייעלם. אבל אם לא תשתמש באנטי וירוס, וכל יום תפעיל את המחשב מחדש בתקווה שהוירוס ייעלם - מה תהיה התוצאה של זה?"

(שמחה אייזנר, מומחה להפסקת חרדות, www.haradot.co.il)

עולם הדייטים בראי התנ"ך - חיוך

פרשיות ספר בראשית כבר גילו לנו כל מה שיש לדעת על חיי זוגיות, נישואים וילדים...

"בראשית" הציעו לַבָּחוּר,

אך הוא ביקש לחשוב ב"נח",

ואז החליט "לך לך" לראותה.

"וירא" אותה והתעניין ב"חיי שרה",

לאחר מכן שאל על "תולדות" - בת מי היא מי ההורים הסבים וכו'.

הוא לא ידע אם "ויצא" איתה או "וישלח" אותה,

חשב והחליט - "ויצא" איתה.

לכן "וישלח" מכתב לרבי לבקש את הברכה לזיווג,

לאחר שקיבל את ברכת הרבי, "וישב" עם המשפחות על דבר החתונה.

ויהי "מקץ" כל הישיבות - "וייגש" לחתונה.

ואחר כך "ויחי" איתה,

ואחרי שנה באו "ואלה שמות בני ישראל...", אך את ההמשך לא מספרים לזוג כי את עבודת הפרך הם ירגישו לבד...

מחזיונות הרוז'ינער

וכך ניבא בימיו רבי ישראל מרוז'ין זי"ע על העתיד לבוא:

דינו של העולם נגזר. האנושות מידרדרת במהירות לקראת נפילה. ביקום ניטל צלם אנוש, צחיח, נטול להט וגאולה. ישלטו אשמה ואי סדר קוסמיים. עם שחר קץ הימים יילכו הטוב והרע יד ביד יהפכו לאחד. (ושוב "מגדל אור" בנשיאותו של הרב יצחק דוד גרוסמן, ברשימתו השטנית של הכומר ג'ון האגי מטקסס. הפעם רק 100 אלף דולר. בפעם הקודמת כאשר הוקצו לו כ-500 אלף דולר אמר הרב גרוסמן למספר אנשים שהוא אינו מתכוון לפדות אותם וכי חדל לקחת כסף מהנוצרים. והנה פלא: למרות שלא פדה, לטענתו, ממשיכים להזרים לו כסף. מקסמי הנצרות האמריקנית. יצויין, כי הגרא"ל שטיינמן שליט"א סירב בימים אלה לשבת על במה אחת עם הרב גרוסמן כדי שלא יתפרש ח"ו כי הוא תומך במעשיו: הסתייעות בכספי כנסיות וכמרים למטרות תורניות ואחרות. רק להזכיר לקוראים כי ג'ון האגי כתב בספרו כי מי שלא יאמין באותו האיש לא ישרוד את הטילים של אחמינג'אד האירני וכי בית המקדש השלישי יוקם בהר הבית על ידי הנוצרים. איך אומר הפתגם העממי: אין מתנות חינם ו"אשר קרך בדרך" של הרב גרוסמן, הביא כבר לכך שנוצרים התיישבו בהר ברכה רח"ל ועוד תזכורת: כל ראשי היהדות החרדית ופוסקי הלכותיה, ובאחרונה הצטרף אליהם המקובל הצדיק הגאון, הרב יעקב עדס שליט"א, וכמוהם כל הבולטים ברבני הציונות הדתית, אסרו לקחת כספי תרומות של כמרים וכנסיות - אקשטיין, האגי ודומיהם.) לא ניתן יהיה להבחין בין אור לחושך, בין שחר לדמדומים, בין שתיקה למלים, בין מלים לאמת, בין האמת לפחד ובין הפחד למות. ניבא וידע מה ניבא.

מתיקות התורה

דברי התעוררות ממרן החזון איש זצוק"ל וזה לשונו:

מְתִיקוּת התורה, כמה גדולה היא נעימות התורה, ואי אפשר להשיג את זה ולהגיע לזה רק אחר שקידה של שלוש וארבע שעות ברציפות בלי הפסק. בלי זה אי אפשר אפילו לציר מהי הרוחניות הזו. וקל

וחמר אחר חמש שעות כמה רוממות יש, איך אפשר למי שיש לו את האפשרות הזאת להפסיק את הרציפות ולהפסיד בידים נעם כזה, כמו קדרה המתבשלת להוריד מן האש לתן להתקרר, ואחר כך להשיבה. ואחר שש שעות של לימוד שוכח האדם מכל העולם ועניניו ומתדבק בדברים רוחניים. ואחר שבע שעות האדם מרגיש קרוב להקדוש ברוך הוא. ואין לו מהנאות העולם כלום ומתמלא שמחה.

ואחר שמונה שעות אפילו לא נופלת בלבו מחשבה של תאוה וחמריות. וכלו משתוקק לאלקיו. ואחר תשע שעות כלו קדוש למעלה למעלה. ואחר עשר שעות עין לא ראתה. אין לתאר ואין מילים לבטא את מצבו ורגשותיו.

(הודפס במעשה איש ח"ד/ שטייגן)

בסוד שיח

כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות

נשמח לקבל תגובות והערות מהקוראים בדוא"ל: besod@013net.net

עיצוב ועריכה גרפית:
גיל ויין עיצוב גרפי
אימייל. gilwein26@012.net.il